

OBLASTNOI XIII PARTIINA KONFEREENCE

Oblastnoi partiina konferenciin fevraaliin 26-ai ydesiin zasedaani deere nyxer Ignatjevici doklaad tuşaa yge xelgelge yrgelzeibe.

Nyxer Jefeimov—bidener xadaa nyxer Ignatjevici doklaad duulaabdi, manai oronoi aradaa axaxida grandioozoo xubilalta bolhiin xaraabdi. Manai kolxoozuud xadaa kылтырне боло. Ziseens, minii kolxooziiji abaad yzeje. Bi xadaa 9 zil soo kolxoozoi tyryygeşeer xydelmerineb. Mynnee baihan kolxoozoo, 1934 ondo axaxiijin bexizylyxin tyloş eligeedeeze jirexedim, tere kolxoozoi eberite maliin 130 tolgoi baihan jym, mynne 1939 ondo 359 tolgoi yxertei bolhon baina. Doxoodoi talaar xarabal, 1934 ondo 24 miangan tyxerig bahanaa, 1938 ondo 136 miangan tyxerig bolbon baina. 1934 ondo aalta yderte 20 mynge xubaahan aad, 1938 ondo 1 tyx. 18 mynge xubaahan baina.

—Bi bolbol Soveedei Byxsojuuzna VII sjeedede delegaad bolzo, aradaa voođnyudaar ulzaa hem. Tendehee jirehenhee xoigo yşee hainaar xydelmerilze kolxoozoo tyryy golboor. Mynnee partiin alkoom bolbol ondo kolxooziiji bexizylyxin tulada eligeens. BK(b) P-in XVIII sjeezdiin xyndeilde, tus kolxoozoo tyryy bolxoxob—geze ujalga abanab. (Aplodisment).

Nyxer Cerempiloon—nyxer Moolotovoi doklaadai teezsyyd bolbol manai oronoi ilaitiin itoogitij xaruulna. Ene doklaadai teezsyyd xadaa bideneri komunisti oobşestviiji baiguulxiin aguu jixe programman bolno.

—Manai promişlennostiin ba xydoş azaxiin urgaxatai xamta, socialisti kылтырне bolbol ton jixeer ur ahan baina. Manai Buriaad-Mongol respuyblikii abaad yzeje. Manai partiin Leeninske Staalinska nactonaalna politikii zyboer jabuulhanai—rezylytada, aguu jixe amzaltanuud tulagdaa. 44 dasan, 326 ceerkov, xeden miangan lamanarnuud ba poobuudai orondo, mynnee yder, manai respuyblike dotor 394 exin, 69 xysed bişe cunda ba 22 dunda hurguulnuud, 9 texnikum ba 3 de de hurguulnuudtai bolzo, tedeend mnei 85 miangan xyn huralaza baina. Manai olhon ene daltanuud xendeşji eli ba iistine jyyme geşe. Bidener jyy tuilaza oloobidi, teremnei xadaa mana da bexizylygdenxei ba terenitmer nei xenşji abxagyl.

Myn eneentei xamta, hurguulnuud ba politprosevedei xydelmeri deere baiha dutuu durdanuudij elirylyze kritikovalhanaigaa hyyilde, nyxer Cerempiloon bolbol nyxer Moo-

lotovoi doklaadai teezsyydte, Narkomproositiij gurban narkomaad bolxoxo:—deede hurguulxiin, xysed bişe dunda hurguulxiin ba exin hurguulxiin narkomaaduud bolxoxo. Myn eneentei zoxilduulan sojuuzna ba avtonoomno respuyblike-nyydei apparaaduudta oblastnoi obrazovaanin tahaguudijii organizovaalxa—gehen duradaxal oruulba.

Nyxer Tkačov (Dotoodo-xeregei narkoom)—Angliin temesel ygei boloo geze bespeşneeer baiza bolxogyi. Alxam byxendee maksimaa baina heremze gargaxa xeregei. Partiina organizaciin zarim xytelberileşedei bespeşnee baidag deer-heens, angliin daisad xadaa xabarai tarilgin beledxeliiji unagaaxiin heldegeer vreditelske xydelmeri xehen jabadaluud Zagrain, Kabaanskiin ba bişeşji aimaguudta yzegdehen baina.

—Saaşan nyxer Tkačov bolbol zarim kolxoozuudai malai ygelzelge deere myn бага bişe vreditelske xydelmeri jabuulagdaa, malnuud xydedge baina—geze zerege xelege.

Myn nyxed Bobrikov (tymer xargin partorganizaacahaa), Galdaanova (Zediin), Jefeimov (bişyryei), Kovriigin ba Solovjov (Ulaan-Yuulin), Sergejev (Politotodelei ba busad bolbol nyxer Moolotovoi doklaadai teezsyyd tuşaa yge xeleded. Konferenciin ydesiin zasedaani deere nyxer Moolotovoi doklaadai teezsyydijii zyşben xelselge dyrebe.

Preende xadaa 48 xyn bişylyhenhee, 30 xyniin yge xelege.

Eneentei xoidtee, nyxer Ignatjevici tygesxelei yge bolbo.

Yge xelegşed xadaa manai respuyblikii promişlennostiiji ba xydoş azaxiiji xygyzylyxin tuxai materialnuudta inenynd duradaxalnuudijii nemebe. Ede nyxed bolbol ton zyş duradaxalnuudijii oruulaa. Geneş zarim duradaxalnuud xadaa tabanşei plan soo ene doron oruulxaar bişe baina geze xelege.

Nyxer Ignatjevici tygesxelei ygin hyyleer xelxexe zyilei xojordoxi asudalaar nyxer Birişkov doklaad xebe.

Konferenciin ydesiin zasedaani xadaa barilgajaa bolzhoon urda ud arnaar dyrygehen, barilgin staxaanovcuudai slioodto bjar xyrgexiin tulada, nyxed Majorov, Knyrov, Jaklev ba Isakov gegşedei sostaavtai delegaaduudijii eligebe.

Fevraaliin 27-oi yglonei zasedaani deere nyxer Birişkovoi doklaad tuşaa yge xelgelge exilee. Eneen tuxai y elodeeri noomerta garaxa baina.

BK(b)Partiin istooriiji yzegşedte tухalamza

„Alxam urağşaa, xojor alxam gedergee“ geze Leeninei kniige tuxai

Revolycioonno marksis partiiji baiguulxiin tyloş temeselde „Alxam urağşaa, xojor alxam gedergee“ geze Leeninei kniige jixe roolijii dyrygehen jym. Ene bolbol tiime partiin organizacioonno beledxel baigaa hen.

„Ene kniigin udxaşanarany,— „BK(b) P-in istoori“ soo xelegdene,— xamagal tyryyn jyyb gexede, partiinostiiji kryzkoovşinnuudhaa ba partiiji dezorganizaatornuudhaa xamaaalhan, organizacioonno asuudalnuudta baihan menşevistske opporunitizmiiji butasoxihon ba bolşevig partiin organizacioonno yndehe huurinuudijii tabihan baina.

Zygeer, terenei udxaşanarany eneeger duuhana bişe. Tus kniigin istoriiske udxaşanarany jyyb gexede, Lenin bolbol tereen soogoo proletariadai xytelberilexi organizaciin bolxo, proletarska dik-tatuuriin tyloş temeselde tiime zebşeggygeer ilaxa argagyl baihan, proletariadai garta baigaa tere gol zebşeg bolxo, parti tuxai hurgaalijii marksizmiin istoorido anxa tyryyn zoxioon gargahan baina“ (BK(b) P-in istooriin xurilaangii kyrys, n. 50).

„Alxam urağşaa, xojor alxam gedergee“ geze Leeninei kniige 1904 onoi mai soo Zenevede garhan jym. Bolşeviggyd ba menşeviggydyei xoorondoxi temeseli ene yjede ilangajaa erid xatuu foormanuudtai bolhon baina. Menşeviggyd bolbol partiin xojordoxi sjeezd deere diildeed, sjeezdiin togtoomzonuudijii jahalduulxa, partiiji dezorganizovaalxa geşe byxii xyşenydeeree oroldoo hen. Tedener bolbol orodoi socialdemokraaduudai „Xilin saanaxi Ligede“ suglaran huşood-

Plexaanovai tухalamzaar partiin centraalna oorganuudijii ezeled ba şine „Iiskriin“ xuu-dahanuudta Leeninde esergy, bolşeviggydte esergy buzar muuxal kampaani jabuulhan baigaa.

Menşeviggyd xadaa organizacioonno zabxairalga nomono, zise byryzaazna individualizmiiji magtaza, partiina discipliniiji hyidxeze, disciplina ygel anarxiiske jabadaliiji bil boigo: o, partiiji xojordoxi sjezdehe gedergen organizacioonno butarxi baidal teşe, kystaarniştvo teşe, kryzkoovşine teşe tataza baigaa. Ede byxii yzgedelnyy bolbol „Alxam urağşaa, xojor alxam gedergee“ geze kniige soo Leeninei erid xatuugaar kritikelegdehen baigaa.

Lenin bolbol „Alxam urağşaa, xojor alxam gedergee“ geze kniigi zoxioolgodoo tonarin niagtar xydelşee hen. Tere xadaa partiin xojordoxi sjeezdiin protokoolnuudijii delgerengigee zyood, Vestypaalan delegaaduudai ygenydelei ykazaatels zoxiooso, zarim vestypeleniydijii konspektivalazaa. Tedenel ygenydelei ba bişe zylinydelei yndeheer sjeezdiin delegaaduudta karakteristika bişehen jym. (XI, „Leninske sboornigto“ ene kniigi beledxelgin tuşaa Leeninei delgerengii materialnuud ygehen baina).

„Alxam urağşaa, xojor alxam gedergee“ geze Leeninei kniige bolbol partiin xojordoxi sjeezd deere xelgelge temeseli anaalida, şine, menşevistske „Iiskriin“ yzelnnydelei karakteristikada zoriulagdahan jym. Lenin bolbol sjeezd deere terenei xydelmeriin tyryşii-xihoo hyyliin yder xyrtter jyy xegdeeb, tereniiji bygediib del-

gerengigee, posleedovatelneer, asudalai asudalaar yzehen jym. Eneen xadaa gol zyilde—menşeviggydte temeseli principaalna goludxada anaalız xexede tухalaa hen. Lenin bolbol „12 zilei torşoo“ geze sboornigoi oroşoldoo „Alxam urağşaa, xojor alxam gedergee“ geze kniige tuxai xeled, bişe hen: „Namdaxada ende taktişeske ba bişe yzelnnyd xadaa xojordoxi sjeezd deere temeseli anaalız ba menşeviggydte organizacioonno yzelnnydelei polemike gol udxany boloo geze yzgedene: tere ba nygeoden, manai revolyucyede xydelmerişeni partiin byxii deejatelnostoda, eehedingeş temdegii ylyşhen teşeninyde bolxo menşevizm ba bolşevi zmiiji oilgo do şuxala bolxo baina“ (T. XII, n. 67).

Lenin bolbol menşeviggydte poziciiji elirylen butasoxizo, bolşevizmiin organizacioonno gol priincepydijii zoxiooso exilee hen.

Ede priincepydin „BK(b) P-in istoori“ soo stalinška ell todoo ba gynzeleggeer temdelegdehen baina.

Negedexin. Marksis revolycioonno parti bolbol xdelmerişen angliin xubi, terenei tyryy, soznaatelnna, marksis oriaad bolno. Ene oriaad bolbol obşestvenne azabaidalai xygzeltin zakoonuudai, angliin temeseli zakoonuudai znaanlaar zebşeglegdenxel ba tiime deerehe, xydelmerişen angliiji abe jabaxa, terenei temeseliiji xytel erileze şadaxa şadabaritai baina.

Xojordoxin. Partii bolbol terenei çleengyyde ujalgata, eeriin disciplin tei, xydelmerişen angliin organizacioonno oriaad bolno. Ene bolbol partiin byxii çleengyyde jabuulalagannuudai jedinstvooji ba durazorigoi jedinstvooji kangana. Gurbadaxin. Partii bolbol xydelmerişen angliin busad organizaaciin dundaxi „organizaciin deede formo“ myn bolno. Ene xadaa xydelmerişen angliin byxii busad organizaaciinnydijii xytelberilexe gehen baina.

Dyrbedexin. Partii bolbol xydelmerişen angliin tyryy oriaadai Xydelmerişen angliin millionoo maassanuudai xolboonoi xoploşeeni my. Partii bolbol partiina bişe maassanuudai barilganuudai yzegeer, ede barisanuudai yxşoonygeer ba byxezyyle gygeer, za amidaraza ba d-b-z-e şadaxagyl baina.

Tabadaxin. Partii bolbol jedine xytelberilexi oorgan tyryy, centralizmiin exin huiri deere ranizvaalagdahan baina. Partii in eli, legaaly-

na bolxodonb, partiijiiga konspirativna baixiijila-ag şarnuudai orxigdonb, partiiji demokratike centralizmiinexin huiri baiguulxa arga bi boloo Zurgaadaxin. Partii boeheedingee zergenyyde dinstvooji xadagalan baigatula, lidernyyd ba riadov xamaagyl partiin byşçleengyyde negen adaliigata, jediine proletarska discipliniiji jabuulana geşe.

Lenin bolbol manai partiin ede zakoonuudijii opytinizmtel erid xursa tmeşoo zoxioon gargahan zzylyhen baina. „Alxam urağşaa, xojor alxam gedergee“ geze Leeninske xydelmerişen bydoş exinhee eses xyrtter otodo politiqna ba Rossa revolycioonno marksis partiiji organizovaalxa zam detoormoz xehen menşevigdiiji kritikovalha xatuu şaga, erid xursa kritikeer terhen geşe.

Menşeviggyd bolbol partiina organizaacada oroşoxagyl xyynydijii gazaşaxajaza bolxogyi geşe gazarooob ba anaaxiiji xagaaligada eşe barlan j.

Edener xadaa jamarş byryy na intelligeent, gimnazist bol partiida beşe eoroo lozoxixo sisteeme baiguulba ba eneeger ee partiiji reilyci onio jabuulalagannuudai jabaalza şadaxagyl, haba becoformenno organizaacaxoxiiji xyehen jym. Lenin bolbol menşeviggydte xaxariin yşee hen. Xynyyge zaxaxaxiin tuxai xerebuulagdnai bişe, xarin bodso laal demokraaduudijii eorogee organizaacada oruulmanai partiina organizaaciinnydijii byşe bolxo byrii partiin dotor qubalza xatogtuurigyl jabadal бага boltiixe byrin partiiji totobaigaa, teregeer xytelberilegeş xydelmerişedei maassanuudai elementnydte partiin vlijanii yrgens, eldebziinş, bajan ba yrihezee bolxo geşe. Ynen xereger e xydelmerişen angliin oriaad bolxo partiiji angitai xudxa bolxogyi“ ze Lenin zaşdag baigaa (VI, n. 20).

Lenin bolbol partiina maassanuudai partiin ba saanuudijii yrgedxe ba xyryyge şuxala geze tusaxysterege temdeleggeer. „Bidener angliin partiigeşdi, timehe bygede şaxuu“ (daini saeta, gr-zdansk dapepoxodo haa, ton bygedee angli)... şadaal haa byrii naaar, manai partiida priikaadilxa jonotoni...“ (T. VI, 205-206).

Lenin bolbol partiina maassanuudai partiin ba saanuudijii yrgedxe ba xyryyge şuxala geze tusaxysterege temdeleggeer. „Bidener angliin partiigeşdi, timehe bygede şaxuu“ (daini saeta, gr-zdansk dapepoxodo haa, ton bygedee angli)... şadaal haa byrii naaar, manai partiida priikaadilxa jonotoni...“ (T. VI, 205-206).

(Yrgelzelen yglodeeri monerto)

Zediin valbraamovo kombinaadai hurguulida jestestvoznaani in yroog deere. ZURAG DEERE: Huralsalai otliiçniq Aalia Kargapoolseva ba hurgaşaa V. N. Şiraaşev. A. Çernooov foto.

№ 7 diskysşioonno xuudahan

„Praavda“ bolbol fevraaliin 17-do, XVIII partiina sjeedede zoriuulan №7 diskysşioonno ezeleete xuudahiiji tolioloo. „A axiin xytelberiiin iniciativii jyn barinab“ gehen statşaa soogoo Volkovoi neremzete metallurgişeske zavoodoi (Keerçb) direktor I. Maalkin ilgeze bişene: hyylei yjede xebleynydei niurnuud deere maasternuudai erxenynd ba ujalzannuud tuxai asuu al zyben xelşedeeze baina. Myn başa predprijaatnuudai direktornydeei erxenynd ba ujalzannuud tuxai asuudaliiji zyblexe ba şitdxexe sag jiree.

Xydelmeriin xylehiiji organizovaalxa talaar direktoroi xydelmeriiji bcdoto deerens abza xarajai. Eideb olon spraa oçni-guudaar, dyrimyydeer, glaavkanuud ba narkomaaduudai olonxib xuuşarhan zaabarinuudaar tarifiikaaca bolbol ton jixe reglamentirovlegdehen baina. Ene xadaa xydelmeriin xylehende gurimtai jabadal bil bolxoxo xeregte tухalxagyl baina. Ene talaar zavoodoi direktorei iniciativa xadaa xzarlagdahan baina, ene uşar bolbol xydelmerite ton oricaatelnna xaragdadag.

Azalai bytoşsiiji urguulxa rilçaag bolxo xydelmeriin xylehiiji, xysed xereglaxiin tula-

da, xydelmeriin xylehenei foondin xemzee soo myngen zortiiji medexe erxitiij direektortoe ygeşe xereget.

Zavoodoi direktorei medelde (xydelmeriin xylehenei foondhoo tedi procent) foonygeşe xereget baina. Direktor bolbol ene foondijii glaavka ba narkomaada eşegygeerşji, tuşagaar şalgarza garhan staxaanovcuudijii urmaşuulxa jabadalda xeregeşe baina.

Glaavkaar gy, all narkomaadaar zavood byxende togtoodohon xamta yşymmehee (10 langahaa—25 miangan tyxerig xyrtter) sentel obyektnyydijii barixa erxitiij direktortoygtexe johotoi. Ene syymmiiji direktor xadaa eeriingee xaraalalgaar gargaşalxa erxetei baixa.

„Praavda“ xadaa „Xydoş azaxiin kommunanuudta şilzen oroldogoo zoxistoi sag bişe“ gehen garşagtal. A. Dmitrişevici statşajaii tolioloo. „Diskysşioonno xuudahanai“ zurgaa axi noomerto, xydoş azaxiin kommunanuudai organizacaalagada exilenn oxoxo geze duradaxan nyxer yşevylyde xaruu ygeşe zuuraa, Dmitrişev xadaa ilgeze toolono: mynonei kolxoozuud xadaa kolxoozniguu-

dai byxii liçe ba bitovoi eriltenydydijii ba intereşydydijii xangaxa talaar anaxar oroldogijii beledxe xysed dyryneerens daan abza şadaxagyl baina. Partiin XVII sjezd deere nyxer Staalina zaaza xelehen, tariiaa talxa, mal, şubuu, oovuşçin elbeg jixe bolxodonb tereniiji xeşe şadaxa baigdana.

Nyxer Moolotovoi doklaadai teezsyyd soo xaraalagdahan, xydoş azaxiin xygeltilin tuiliin jixe programmiiji amzaltataar bejelylyheney rezyltaadai, bidener xadaa eneende zaabol jfexebdi. Tixede mexanizirovenne praaceşnyy, mynnee yliin kyvxnistoloovnuud, xileemenei zavooduud kolxoozuudta bil bolxo. Mynnee byri egeel tyryy arteleñnuudaişji kolxoozoigoo liçe podsoobno azaxiijnib helgeşe şadaxa tiime obşestvenne—bitovoi yçrezeeniinyd baixagyl.

„Oporetno - pokazaatelnna“ kommunanuudaişji iskyştvenne bil bolxoxo bişe, xarin arteleñni byxii argiiji elirylyen, tede arganuudijii esestens xyrtter xereglexe—zorligo bolbol tiime baina.

Arteleñnyyde, jireedyin kommunanuud bolxo process xadaa, tiime bolxo şuxala baina geşe byxii kolxoozniguidai medexe zeregerens, şata damşan xegdeşe johotoi.

Redaakti xadaa „Maassovo oboroonno xydelmeriiji şan-zadaxa“ gehen gaşagtal bişeggyde şinzel soo partiina oorganuudta oboroonno xydelmeriin tahaguudijii baiguulxa tuxai Filinei (№3 diskysşioonno xuud han) duradaxa iiji dem-zehen xede xeden bişeggydijii toliolo. Zarim nyxedyyd xadaa ene duradaxliiji arsana. Ziseel-xede, Maalik (Tyaapse) „partiina oorganuud xadaa hain duranai oboroonno oobşestvanuudta ba vojenne organizaciinuudta byxii xemzegeer ba sag yrgelze tухalxa johotoi, zygeer le tetenijii holixo johogyi“ geze medyyline.

Sergejev ba Ankydjinov (Jaroslavl) bolbol „oboroonin xerege xadaa byxii partiina organizaciinuudai kommunitiit b xenei xerege baina. Ene ton şuxala xydelmeriiji specaalna tahaguudai oo kypte ygegede taaramzagyl baina“.

Tixookeaanaka uhan-seregei floodoi polity vleniini xydelmerileged Saveelov, Kariaakin ba Bikov xadaa aarmi ba floodoxii partiina baizualit instryktyr ba onso zylen partiin ustaav soo xaruulagdaxa johotoi geşe toolono. Tedenei hanalaar xadaa partiin ustaav bolbol armeiske partiina exin organizaciinuudta bojevoi ba politişeske beledxeli asudal-

nuudijii aktiivnar zyben xelşexe, ede asudalnuudaar taaramzatai togtoomnuud jii gargaxa erxe ygeşe johot i. Ustav xadaa çaşinuuudai bojevoivi ba politişeske beledxeli tyloş xa iusalgijii partiina exin organizaaciinuudta daalaxa johot i. Partorganizaaciinuud xadaa politioorganuudai xydelmeride baihan dutagdaluud tuxai komandovaida signali-zirovlixa, tede dutagdaluudai saz soo zaisuulagdaxiiji tuilaxa ujalgatai.

„Praavda“ xadaa „partiina aktiivai suglaanuudai roolijii deşşelylyxe“ gehen niite garşagtal, xeden bişeggydijii tolioloo.

BK(b) P-in Başkiirska obkoomoi ORPO-oi instryktor, Be-lov bolbol aktiivnuudai suglaanuudijii gansaxan le gorodskoi ba promiştvenne ceentryyde zarlaxa bişe, xarin xydegeiş rafoonuudta zarlaxa geşe duradaxana.

Partiin Nikolajevska obkoomoi ORPO-oi daagşa Z belin biterenei orologş Jaroş bolbol eehedingeşe ulganuudai gyisedxeliiji xangaxa şadaxagyl, partiin gorkoomuud, rafkoomuud ba obkoomuudai zarim çleengyydijii, pleenymeri-

çleengyydei sostaavai arbutenege xubihaa olon bişeer gexexerxiiji aktiivyydele suglaanuudta ygeşe şuxala geşe toolono. Gorodskoi, oblastnoi partiina aktiivyydele ooxokoy partiin çleengyyde xadaa ujalga bişe, xarin tus organizaciin çleengyydele toogoor zuduulan nemai golosovaanuu hunzag laxa johotoi.

G. Linskov xadaa byxer juuzna partiina konferenciine oşoxo delegaaduudai zaim gorodskoi partaktivyydele laanuud deere zarimani obkoomuudai, rafkoomuudai ba obkoompartinuudai CK-nuudai pleenymyd deere hung gylgeşe toolono.

B. Babaşev (Xaarskov) politida orogş byxende 6 haryuzii xyrtter bolzoor individualna kandidatska staaz togxoxo, zarim uşarnuudta nyxer diiji partiida kandidatska staagiygeer sexe abza partiina exin organizaaciinnydta ygtexe johotoi geşe toolono.

Barkov (Kijev), niutagteer KPK-in tyloşlegşeneri teçtydydijii likvidirovelxe, oboltonuud, kinnuud ba nactopyblikenydte gansaxan KPK-in partiina kolleeginy yylexe geşe duradaxal oruul-

Xariiusalgata redaaktor R. DIMBAJEV